

Latvijas speciālo pedagogu darbības un ētikas kodekss

Ievads

Profesionālās darbības un ētikas standartu ievērošana ir nozīmīga visiem speciālās pedagoģijas jomā strādājošajiem. Latvijas speciālo pedagogu profesionālās darbības un ētikas kodekss (turpmāk tekstā – Kodekss) nosaka galvenās vadlīnijas, kuru ievērošana veido profesijas prestižu, uztur speciālo pedagogu reputāciju un rada klientu uzticību.

I Pamatprincipi

1. Speciālā pedagoga ētikas pamatprincipi ir: profesionalitāte, atbildība, taisnīgums, labvēlība, smalkjūtība, cieņa un pašcieņa.
2. Speciālais pedagogs:
 - 2.1. Organiski apvieno sevis un citu izglītošanos – atbilstoši sabiedrības attīstības perspektīvām ar profesionālo meistarību, audzināšanu un kultūru;
 - 2.2. Augsti vērtē gan savu personīgo, gan savas profesijas godu un reputāciju, izvairās no rīcības, kas neatbilst vispārpieņemtajām uzvedības normām un var atstāt negatīvu iespaidu uz speciālā pedagoga tēlu.
 - 2.3. Pastāvīgi pilnveido savu profesionālo meistarību.
 - 2.4. Savās zināšanās un pedagoģiskajā pieredzē dalās ar kolēģiem, tā veicinot profesijas attīstību un pēctecību.
 - 2.5. Ir korekts pret izglītojamiem, viņu likumiskajiem pārstāvjiem un kolēģiem.
 - 2.6. Bez paviršības, tendenciozitātes, atbildīgi un objektīvi izvērtē izglītojamo zināšanas.
 - 2.7. Izglītojamajos saskata pozitīvās īpašības, veido savstarpējās attiecības, balstoties uz tām.
 - 2.8. Iejūtīgi izturas pret izglītojamiem, nekad neatgādina viņa garīgos vai fiziskos defektus.
 - 2.9. Ir gatavs uzklaut citu viedokli un kritiku, argumentēti izskaidrot risināšanas variantus.
 - 2.10. Ir iecietīgs un laipns, domstarpības un konfliktus risina konstruktīvi, bez personīgiem apvainojumiem, nepārsteidzoties ar vērtējumiem un lēmumiem.
 - 2.11. Izsakot aizrādījumus, ņem vērā izglītojamo vecumposmu, garīgās un fiziskās attīstības līmeni, kā arī psiholoģiskās īpatnības.
 - 2.12. Sarunās ar izglītojamiem, viņu likumiskajiem pārstāvjiem, kolēģiem, kā arī citiem sabiedrības pārstāvjiem, ievēro konfidencialitātes un ētikas principus.

- 2.13. Ar savām zināšanām, rīcību un uzvedību ir ētiskas uzvedības paraugs, tā apliecinot Kodeksa nozīmi ikdienas dzīvē.
3. Speciālo pedagogu atbildība pret klientiem:
- 3.1. nedrīkst diskriminēt klientus pēc to sociālās izcelsmes, rases, reliģiskās pārliecības vai dzimuma;
 - 3.2. ir atbildīgi par savu klientu ilgtermiņa dzīves kvalitātes uzlabošanu;
 - 3.3. nedrīkst iesaistīties personiskās attiecībās ar klientiem, kuras varētu izjaukt speciālā pedagoga nodarbību kursu;
 - 3.4. atlīdzību par darbu nosaka balstoties uz profesionāliem normatīviem un LR likumdošanu, tā ir pieņemama gan klientam, gan arī logopēdam un par to vienojas pirms darba sākšanas.
4. Profesionālās attiecības:
- 4.1. speciālajiem pedagogiem savā darbībā jāievēro koleģialitāte un profesionālā ētika;
 - 4.2. speciālie pedagogi var konsultēties savā starpā un nosūtīt klientu pie sava kolēģa, izņemot gadījumus, kad klients tam nepiekrīt;
 - 4.3. ja klienta izpētē un korekcijā iesaistīti vairāki speciālisti, visiem iesaistītajiem speciālistiem ir savstarpēji jākonsultējas;
 - 4.4. speciālajiem pedagogiem jāpaplašina zināšanas savā profesijā un jādalās ar tām kolēģu starpā.
5. Konfidencialitāte:
- 5.1. speciālajiem pedagogiem ir jāievēro profesionālā konfidencialitāte, tajā skaitā arī par informāciju, kas par klientu iegūta administratīvā vai kādā citā ceļā;
 - 5.2. speciālajam pedagogam ir jāglabā speciālā pedagoga dokumentācija par katru klientu, atbilstoši LR likumdošanā un iestādes iekšējos kārtības noteikumos noteiktajam, un jāgarantē šo datu konfidencialitāte;
 - 5.3. konsultējoties ar kolēģiem vai citiem speciālistiem speciālajam pedagogam ir jānodrošina, ka iesaistītās personas ir brīdinātas par informācijas konfidencialitāti.

II Noslēguma jautājumi

6. Ētikas kodekss ir ievietots Latvijas Speciālo pedagogu asociācijas interneta vietnē un tas ir brīvi pieejams sabiedrībai.
7. Ar ieteikumiem par izmaiņām Kodeksā ar iesniegumu var vērsties pie Latvijas Speciālo pedagogu asociācijas valdes.